

พระราชบัญญัติว่าด้วยธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ พ.ศ. ๒๕๔๔

ELECTRONIC TRANSACTIONS ACT B.E. 2544 (2001)

โดย สำนักงานเลขาธิการคณะกรรมการเทคโนโลยีสารสนเทศแห่งชาติ

ISBN 974-229-260-4

พิมพ์ครั้งที่ 2 (สิงหาคม 2545)

จำนวน 5,000 เล่ม

เอกสารเผยแพร่

สงวนลิขสิทธิ์ พ.ศ. 2545 ตาม พ.ร.บ. ลิขสิทธิ์ พ.ศ. 2537

ศูนย์เทคโนโลยีอิเล็กทรอนิกส์และคอมพิวเตอร์แห่งชาติ

ไม่อนุญาตให้คัดลอก ทำซ้ำ และดัดแปลง ส่วนใดส่วนหนึ่งของหนังสือฉบับนี้

นอกจากจะได้รับอนุญาตเป็นลายลักษณ์อักษรจากเจ้าของลิขสิทธิ์เท่านั้น

Copyright©2002 by:

National Electronics and Computer Technology Center

National Science and Technology Development Agency

Ministry of Science, Technology and Environment

73/1 Rama VI Rd., Ratchathewi, Bangkok 10400, THAILAND

Tel. 66 2644 8150-9 Fax. 66 2644 8137-8

จัดทำเพื่อเผยแพร่โดย

สำนักงานเลขาธิการคณะกรรมการเทคโนโลยีสารสนเทศแห่งชาติ

ศูนย์เทคโนโลยีอิเล็กทรอนิกส์และคอมพิวเตอร์แห่งชาติ

สำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ

กระทรวงวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อม

73/1 ถนนพระรามที่ 6 เขตราชเทวี กรุงเทพฯ 10400

โทรศัพท์ 0 2644 8150-9 ต่อ 670, 673 โทรสาร 0 2644 6653

<http://www.nitc.go.th/itlaws>

e-mail: info-nitc@nectec.or.th

พระราชบัญญัติ
ว่าด้วยธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์

พ.ศ. ๒๕๔๔

ภูมิพลอดุลยเดช ป.ร.
ให้ไว้ ณ วันที่ ๒ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๔๔
เป็นปีที่ ๕๖ ในรัชกาลปัจจุบัน

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มีพระบรมราช
โองการโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศว่า

โดยที่เป็นการสมควรให้มีกฎหมายว่าด้วยธุรกรรมทาง
อิเล็กทรอนิกส์

พระราชบัญญัตินี้มีบทบัญญัติบางประการเกี่ยวกับการจำกัดสิทธิและ
เสรีภาพของบุคคล ซึ่งมาตรา ๒๙ ประกอบกับมาตรา ๕๐ ของรัฐธรรมนูญ
แห่งราชอาณาจักรไทย บัญญัติให้กระทำได้โดยอาศัยอำนาจตาม
บทบัญญัติแห่งกฎหมาย

จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้โดย
คำแนะนำและยินยอมของรัฐสภา ดังต่อไปนี้

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติว่าด้วย
ธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ พ.ศ. ๒๕๔๔”

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับเมื่อพ้นกำหนดหนึ่งร้อย
ยี่สิบวันนับแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา ๓ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับแก่ธุรกรรมในทางแพ่งและ
พาณิชย์ที่ดำเนินการโดยใช้ข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ เว้นแต่ธุรกรรมที่มีพระราช
กฤษฎีกากำหนดมิให้นำพระราชบัญญัตินี้ทั้งหมดหรือแต่บางส่วนมาใช้บังคับ
ความในวรรคหนึ่งไม่มีผลกระทบกระเทือนถึงกฎหมายหรือกฎใดที่
กำหนดขึ้นเพื่อคุ้มครองผู้บริโภค

พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับแก่ธุรกรรมในการดำเนินงานของรัฐ
ตามที่กำหนดในหมวด ๔

มาตรา ๔ ในพระราชบัญญัตินี้

“**ธุรกรรม**” หมายความว่า การกระทำใดๆ ที่เกี่ยวกับกิจกรรม
ในทางแพ่งและพาณิชย์ หรือในการดำเนินงานของรัฐตามที่กำหนดใน
หมวด ๔

“**อิเล็กทรอนิกส์**” หมายความว่า การประยุกต์ใช้วิธีการทาง
อิเล็กทรอนิกส์ ไฟฟ้า คลื่นแม่เหล็กไฟฟ้า หรือวิธีอื่นใดในลักษณะคล้ายกัน
และให้หมายความรวมถึงการประยุกต์ใช้วิธีการทางแสง วิธีการทางแม่เหล็ก
หรืออุปกรณ์ที่เกี่ยวข้องกับการประยุกต์ใช้วิธีต่างๆ เช่นว่านั้น

“**ธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์**” หมายความว่า ธุรกรรมที่กระทำ
ขึ้นโดยใช้วิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ทั้งหมดหรือแต่บางส่วน

“**ข้อความ**” หมายความว่า เรื่องราวหรือข้อเท็จจริง ไม่ว่าจะ
ปรากฏในรูปแบบของตัวอักษร ตัวเลข เสียง ภาพ หรือรูปแบบอื่นใดที่
สื่อความหมายได้โดยสภาพของสิ่งนั้นเองหรือโดยผ่านวิธีการใดๆ

“ข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์” หมายความว่า ข้อความที่ได้สร้าง ส่ง รับ เก็บรักษา หรือประมวลผลด้วยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ เช่น วิธีการ แลกเปลี่ยนข้อมูลทางอิเล็กทรอนิกส์ จดหมายอิเล็กทรอนิกส์ โทรเลข โทรพิมพ์ หรือโทรสาร

“ลายมือชื่ออิเล็กทรอนิกส์” หมายความว่า อักษร อักษรระ ตัวเลข เสียงหรือสัญลักษณ์อื่นใดที่สร้างขึ้นให้อยู่ในรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์ ซึ่งนำมาใช้ประกอบกับข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์เพื่อแสดงความสัมพันธ์ระหว่าง บุคคลกับข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อระบุตัวบุคคลผู้เป็นเจ้าของลายมือชื่ออิเล็กทรอนิกส์ที่เกี่ยวข้องกับข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์นั้น และเพื่อแสดงว่าบุคคลดังกล่าวยอมรับข้อความในข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์นั้น

“ระบบข้อมูล” หมายความว่า กระบวนการประมวลผลด้วย เครื่องมืออิเล็กทรอนิกส์สำหรับสร้าง ส่ง รับ เก็บรักษา หรือประมวลผล ข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์

“การแลกเปลี่ยนข้อมูลทางอิเล็กทรอนิกส์” หมายความว่า การ ส่งหรือรับข้อความด้วยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ระหว่างเครื่อง คอมพิวเตอร์โดยใช้มาตรฐานที่กำหนดไว้ล่วงหน้า

“ผู้ส่งข้อมูล” หมายความว่า บุคคลซึ่งเป็นผู้ส่งหรือสร้างข้อมูล อิเล็กทรอนิกส์ก่อนจะมีการเก็บรักษาข้อมูลเพื่อส่งไปตามวิธีการที่ผู้นั้น กำหนด โดยบุคคลนั้นอาจจะส่งหรือสร้างข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ด้วยตนเอง หรือมีการส่งหรือสร้างข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ในนามหรือแทนบุคคลนั้นก็ได้ ทั้งนี้ ไม่รวมถึงบุคคลที่เป็นสื่อกลางสำหรับข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์นั้น

“ผู้รับข้อมูล” หมายความว่า บุคคลซึ่งผู้ส่งข้อมูลประสงค์จะส่ง ข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ให้และได้รับข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์นั้น ทั้งนี้ ไม่รวมถึง บุคคลที่เป็นสื่อกลางสำหรับข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์นั้น

“บุคคลที่เป็นสื่อกลาง” หมายความว่า บุคคลซึ่งกระทำการในนามผู้อื่นในการส่ง รับ หรือเก็บรักษาข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์อันใดอันหนึ่ง โดยเฉพาะ รวมถึงให้บริการอื่นที่เกี่ยวข้องกับข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์นั้น

“ใบรับรอง” หมายความว่า ข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์หรือการบันทึกอื่นใด ซึ่งยืนยันความเชื่อมโยงระหว่างเจ้าของลายมือชื่อกับข้อมูลสำหรับใช้สร้างลายมือชื่ออิเล็กทรอนิกส์

“เจ้าของลายมือชื่อ” หมายความว่า ผู้ซึ่งถือข้อมูลสำหรับใช้สร้างลายมือชื่ออิเล็กทรอนิกส์และสร้างลายมือชื่ออิเล็กทรอนิกส์นั้นในนามตนเองหรือแทนบุคคลอื่น

“คู่กรณีที่เกี่ยวข้อง” หมายความว่า ผู้ซึ่งอาจกระทำการใดๆ โดยขึ้นอยู่กับใบรับรองหรือลายมือชื่ออิเล็กทรอนิกส์

“หน่วยงานของรัฐ” หมายความว่า กระทรวง ทบวง กรม ส่วนราชการที่เรียกชื่ออย่างอื่นและมีฐานะเป็นกรม ราชการส่วนภูมิภาค ราชการส่วนท้องถิ่น รัฐวิสาหกิจที่ตั้งขึ้นโดยพระราชบัญญัติหรือพระราชกฤษฎีกา และให้หมายความรวมถึงนิติบุคคล คณะบุคคล หรือบุคคลซึ่งมีอำนาจหน้าที่ดำเนินงานของรัฐไม่ว่าในการใดๆ

“คณะกรรมการ” หมายความว่า คณะกรรมการธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์

“รัฐมนตรี” หมายความว่า รัฐมนตรีผู้รักษาการตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๕ บทบัญญัติมาตรา ๑๓ ถึงมาตรา ๒๔ และบทบัญญัติมาตรา ๒๖ ถึงมาตรา ๓๑ จะตกงกันเป็นอย่างอื่นก็ได้

มาตรา ๖ ให้นายกรัฐมนตรีรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้

หมวด ๑

ธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์

มาตรา ๗ ห้ามมิให้ปฏิเสธความมีผลผูกพันและการบังคับใช้ทางกฎหมายของข้อความใดเพียงเพราะเหตุที่ข้อความนั้นอยู่ในรูปของข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์

มาตรา ๘ ภายใต้บังคับบทบัญญัติแห่งมาตรา ๗ ในกรณีที่กฎหมายกำหนดให้การใดต้องทำเป็นหนังสือ มีหลักฐานเป็นหนังสือ หรือมีเอกสารมาแสดง ถ้าได้มีการจัดทำข้อความขึ้นเป็นข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ที่สามารถเข้าถึงและนำกลับมาใช้ได้โดยความหมายไม่เปลี่ยนแปลง ให้ถือว่าข้อความนั้นได้ทำเป็นหนังสือ มีหลักฐานเป็นหนังสือ หรือมีเอกสารมาแสดงแล้ว

มาตรา ๙ ในกรณีที่บุคคลพึงลงลายมือชื่อในหนังสือ ให้ถือว่าข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์นั้นมีการลงลายมือชื่อแล้ว ถ้า

(๑) ใช้วิธีการที่สามารถระบุตัวเจ้าของลายมือชื่อ และสามารถแสดงได้ว่าเจ้าของลายมือชื่อรับรองข้อความในข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์นั้นว่าเป็นของตน และ

(๒) วิธีการดังกล่าวเป็นวิธีการที่เชื่อถือได้โดยเหมาะสมกับวัตถุประสงค์ของการสร้างหรือส่งข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ โดยคำนึงถึงพฤติการณ์แวดล้อมหรือข้อตกลงของคู่กรณี

มาตรา ๑๐ ในกรณีที่กฎหมายกำหนดให้นำเสนอหรือเก็บรักษาข้อความใดในสภาพที่เป็นมาแต่เดิมอย่างเอกสารต้นฉบับ ถ้าได้นำเสนอหรือเก็บรักษาในรูปข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ตามหลักเกณฑ์ดังต่อไปนี้ ให้ถือว่าได้มีการนำเสนอหรือเก็บรักษาเป็นเอกสารต้นฉบับตามกฎหมายแล้ว

(๑) ข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ได้ใช้วิธีการที่เชื่อถือได้ในการรักษาความถูกต้องของข้อความตั้งแต่การสร้างข้อความเสร็จสมบูรณ์ และ

(๒) สามารถแสดงข้อความนั้นในภายหลังได้

ความถูกต้องของข้อความตาม (๑) ให้พิจารณาถึงความครบถ้วนและไม่มีการเปลี่ยนแปลงใดของข้อความ เว้นแต่การรับรองหรือบันทึกเพิ่มเติม หรือการเปลี่ยนแปลงใดๆ ที่อาจจะเกิดขึ้นได้ตามปกติในการติดต่อสื่อสาร การเก็บรักษา หรือการแสดงข้อความซึ่งไม่มีผลต่อความถูกต้องของข้อความนั้น

ในการวินิจฉัยความน่าเชื่อถือของวิธีการรักษาความถูกต้องของข้อความตาม (๑) ให้พิจารณาถึงพฤติการณ์ที่เกี่ยวข้องทั้งปวง รวมทั้งวัตถุประสงค์ของการสร้างข้อความนั้น

มาตรา ๑๑ ห้ามมิให้ปฏิเสธการรับฟังข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์เป็นพยานหลักฐานในกระบวนการพิจารณาตามกฎหมายเพียงเพราะเหตุว่าเป็นข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์

ในการชี้ว่าพยานหลักฐานว่าข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์จะเชื่อถือได้หรือไม่เพียงใดนั้น ให้พิจารณาถึงความน่าเชื่อถือของลักษณะหรือวิธีการที่ใช้สร้าง เก็บรักษา หรือสื่อสารข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ ลักษณะ

หรือวิธีการรักษา ความครบถ้วน และไม่มีการเปลี่ยนแปลงของข้อความ ลักษณะหรือวิธีการที่ใช้ในการระบุหรือแสดงตัวผู้ส่งข้อมูล รวมทั้งพฤติ- การณ์ที่เกี่ยวข้องทั้งปวง

มาตรา ๑๒ ภายใต้บังคับบทบัญญัติมาตรา ๑๐ ในกรณีที่ กฎหมายกำหนดให้เก็บรักษาเอกสารหรือข้อความใด ถ้าได้เก็บรักษาใน รูปข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ตามหลักเกณฑ์ดังต่อไปนี้ ให้ถือว่าได้มีการเก็บ รักษาเอกสารหรือข้อความตามที่กฎหมายต้องการแล้ว

(๑) ข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์นั้นสามารถเข้าถึงและนำกลับมาใช้ได้ โดยความหมายไม่เปลี่ยนแปลง

(๒) ได้เก็บรักษาข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์นั้นให้อยู่ในรูปแบบที่ เป็นอยู่ในขณะที่สร้าง ส่ง หรือได้รับข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์นั้น หรืออยู่ใน รูปแบบที่สามารถแสดงข้อความที่สร้าง ส่ง หรือได้รับให้ปรากฏอย่าง ถูกต้องได้ และ

(๓) ได้เก็บรักษาข้อความส่วนที่ระบุถึงแหล่งกำเนิด ต้นทาง และปลายทางของข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ ตลอดจนวันและเวลาที่ส่งหรือ ได้รับข้อความดังกล่าว ถ้ามี

ความในวรรคหนึ่ง มิให้ใช้บังคับกับข้อความที่ใช้เพียงเพื่อ วัตถุประสงค์ในการส่งหรือรับข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์

หน่วยงานของรัฐที่รับผิดชอบในการเก็บรักษาเอกสารหรือข้อความ ใด อาจกำหนดหลักเกณฑ์รายละเอียดเพิ่มเติมเกี่ยวกับการเก็บรักษา เอกสารหรือข้อความนั้นได้ เท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งกับบทบัญญัติในมาตรานี้

มาตรา ๑๓ คำเสนอหรือคำสนองในการทำสัญญาอาจทำเป็น

ข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ก็ได้ และห้ามมิให้ปฏิเสธการมีผลทางกฎหมายของ สัญญาเพียงเพราะเหตุที่สัญญานั้นได้ทำข้อเสนอหรือคำสนองเป็นข้อมูล อิเล็กทรอนิกส์

มาตรา ๑๔ ในระหว่างผู้ส่งข้อมูลและผู้รับข้อมูล การแสดงเจตนา หรือคำบอกกล่าวอาจทำเป็นข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ก็ได้

มาตรา ๑๕ บุคคลใดเป็นผู้ส่งข้อมูลไม่ว่าจะเป็นการส่งโดยวิธีใด ให้ถือว่าข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์เป็นของผู้นั้น

ในระหว่างผู้ส่งข้อมูลและผู้รับข้อมูล ให้ถือว่าเป็นข้อมูล อิเล็กทรอนิกส์ของผู้ส่งข้อมูล หากข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์นั้นได้ส่งโดย

(๑) บุคคลผู้มีอำนาจกระทำการแทนผู้ส่งข้อมูลเกี่ยวกับข้อมูล อิเล็กทรอนิกส์นั้น หรือ

(๒) ระบบข้อมูลที่ผู้ส่งข้อมูลหรือบุคคลผู้มีอำนาจกระทำการแทน ผู้ส่งข้อมูลได้กำหนดไว้ล่วงหน้าให้สามารถทำงานได้โดยอัตโนมัติ

มาตรา ๑๖ ผู้รับข้อมูลชอบที่จะถือว่าข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์เป็นของ ผู้ส่งข้อมูลและชอบที่จะดำเนินการไปตามข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์นั้นได้ ถ้า

(๑) ผู้รับข้อมูลได้ตรวจสอบโดยสมควรตามวิธีการที่ได้ตกลงกับ ผู้ส่งข้อมูลว่าข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์เป็นของผู้ส่งข้อมูล หรือ

(๒) ข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ที่ผู้รับข้อมูลได้รับนั้นเกิดจากการกระทำ ของบุคคลซึ่งใช้วิธีการที่ผู้ส่งข้อมูลใช้ในการแสดงว่าข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ นั้นเป็นของผู้ส่งข้อมูล ซึ่งบุคคลนั้นได้ล่วงรู้โดยอาศัยความสัมพันธ์ระหว่าง บุคคลนั้นกับผู้ส่งข้อมูลหรือผู้มีอำนาจกระทำการแทนผู้ส่งข้อมูล

ความในวรรคหนึ่งมิให้ใช้บังคับ ถ้า

(๑) ในขณะที่นั้นผู้รับข้อมูลได้รับแจ้งจากผู้ส่งข้อมูลว่าข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ที่ผู้รับข้อมูลได้รับนั้นมิใช่ของผู้ส่งข้อมูล และในขณะที่เดียวกันผู้รับข้อมูลมีเวลาพอสมควรที่จะตรวจสอบข้อเท็จจริงตามที่ได้รับแจ้งนั้น หรือ

(๒) กรณีตามวรรคหนึ่ง (๒) เมื่อผู้รับข้อมูลได้รู้หรือควรจะรู้ว่าข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์นั้นมิใช่ของผู้ส่งข้อมูล หากผู้รับข้อมูลได้ใช้ความระมัดระวังตามสมควร หรือดำเนินการตามวิธีการที่ได้ตกลงกันไว้ก่อนแล้ว

มาตรา ๑๗ ในกรณีตามมาตรา ๑๕ หรือมาตรา ๑๖ วรรคหนึ่ง ในระหว่างผู้ส่งข้อมูลและผู้รับข้อมูล ผู้รับข้อมูลมีสิทธิถือว่าข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ที่ได้รับนั้นถูกต้องตามเจตนาของผู้ส่งข้อมูล และสามารถดำเนินการไปตามข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์นั้นได้ เว้นแต่ผู้รับข้อมูลได้รู้หรือควรจะรู้ว่าข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ที่ได้รับนั้นมีข้อผิดพลาดอันเกิดจากการส่ง หากผู้รับข้อมูลได้ใช้ความระมัดระวังตามสมควรหรือดำเนินการตามวิธีการที่ได้ตกลงกันไว้ก่อนแล้ว

มาตรา ๑๘ ผู้รับข้อมูลชอบที่จะถือว่าข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ที่ได้รับแต่ละชุดเป็นข้อมูลที่แยกจากกัน และสามารถดำเนินการไปตามข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์แต่ละชุดนั้นได้ เว้นแต่ข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ชุดนั้นจะซ้ำกับข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์อีกชุดหนึ่ง และผู้รับข้อมูลได้รู้หรือควรจะรู้ว่าข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์นั้นเป็นข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ซ้ำ หากผู้รับข้อมูลได้ใช้ความระมัดระวังตามสมควรหรือดำเนินการตามวิธีการที่ได้ตกลงกันไว้ก่อนแล้ว

มาตรา ๑๙ ในกรณีที่ต้องมีการตอบแจ้งการรับข้อมูล

อิเล็กทรอนิกส์ ไม่ว่าจะผู้ส่งข้อมูลได้ร้องขอหรือตกลงกับผู้รับข้อมูลไว้ก่อน หรือขณะที่ส่งข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์หรือปรากฏในข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ดังต่อไปนี้

(๑) ในกรณีที่ผู้ส่งข้อมูลมิได้ตกลงให้ตอบแจ้งการรับข้อมูล

อิเล็กทรอนิกส์ในรูปแบบหรือวิธีการใดโดยเฉพาะ การตอบแจ้งการรับอาจทำได้ด้วยการติดต่อสื่อสารจากผู้รับข้อมูล ไม่ว่าจะโดยระบบข้อมูลที่ทำงานโดยอัตโนมัติหรือโดยวิธีอื่นใด หรือด้วยการกระทำใดๆ ของผู้รับข้อมูลซึ่งเพียงพอจะแสดงต่อผู้ส่งข้อมูลว่าผู้รับข้อมูลได้รับข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์นั้นแล้ว

(๒) ในกรณีที่ผู้ส่งข้อมูลกำหนดเงื่อนไขว่าจะถือว่ามี การส่งข้อมูล

อิเล็กทรอนิกส์ต่อเมื่อได้รับการตอบแจ้งการรับจากผู้รับข้อมูล ให้ถือว่ายังไม่มีการส่งข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์จนกว่าผู้ส่งข้อมูลจะได้รับการตอบแจ้งการรับแล้ว

(๓) ในกรณีที่ผู้ส่งข้อมูลมิได้กำหนดเงื่อนไขตามความใน (๒)

และผู้ส่งข้อมูลมิได้รับการตอบแจ้งการรับนั้นภายในเวลาที่กำหนดหรือตกลงกัน หรือภายในระยะเวลาอันสมควรในกรณีที่มีได้กำหนดหรือตกลงเวลาไว้

(ก) ผู้ส่งข้อมูลอาจส่งคำบอกกล่าวไปยังผู้รับข้อมูลว่าตน

ยังมิได้รับการตอบแจ้งการรับและกำหนดระยะเวลาอันสมควรให้ผู้รับข้อมูลตอบแจ้งการรับ และ

(ข) หากผู้ส่งข้อมูลมิได้รับการตอบแจ้งการรับภายใน

ระยะเวลาตาม (ก) เมื่อผู้ส่งข้อมูลบอกกล่าวแก่ผู้รับข้อมูลแล้ว ผู้ส่งข้อมูลชอบที่จะถือว่าข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์นั้นมิได้มีการส่งเลยหรือผู้ส่งข้อมูลอาจใช้สิทธิอื่นใดที่ผู้ส่งข้อมูลมีอยู่ได้

มาตรา ๒๐ ในกรณีที่ผู้ส่งข้อมูลได้รับการตอบแจ้งการรับจากผู้รับข้อมูล ให้สันนิษฐานว่าผู้รับข้อมูลได้รับข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ที่เกี่ยวข้องแล้ว แต่ข้อสันนิษฐานดังกล่าวมิให้ถือว่าข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ที่ผู้รับข้อมูลได้รับนั้นถูกต้องตรงกับข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ที่ผู้ส่งข้อมูลได้ส่งมา

มาตรา ๒๑ ในกรณีที่ปรากฏในการตอบแจ้งการรับข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์นั้นเองว่าข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ที่ผู้รับข้อมูลได้รับเป็นไปตามข้อกำหนดทางเทคนิคที่ผู้ส่งข้อมูลและผู้รับข้อมูลได้ตกลงหรือระบุไว้ในมาตรฐานซึ่งใช้บังคับอยู่ ให้สันนิษฐานว่าข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ที่ส่งไปนั้นได้เป็นไปตามข้อกำหนดทางเทคนิคทั้งหมดแล้ว

มาตรา ๒๒ การส่งข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ให้ถือว่าได้มีการส่งเมื่อข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์นั้นได้เข้าสู่ระบบข้อมูลที่อยู่นอกเหนือการควบคุมของผู้ส่งข้อมูล

มาตรา ๒๓ การรับข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ให้ถือว่ามิผลนับแต่เวลาที่ข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์นั้นได้เข้าสู่ระบบข้อมูลของผู้รับข้อมูล

หากผู้รับข้อมูลได้กำหนดระบบข้อมูลที่ประสงค์จะใช้ในการรับข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ไว้โดยเฉพาะ ให้ถือว่าการรับข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์มิผลนับแต่เวลาที่ข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์นั้นได้เข้าสู่ระบบข้อมูลของผู้รับข้อมูลได้กำหนดไว้แล้ว แต่ถ้าข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ดังกล่าวได้ส่งไปยังระบบข้อมูลอื่นของผู้รับข้อมูลซึ่งมิใช่ระบบข้อมูลของผู้รับข้อมูลกำหนดไว้ ให้ถือว่าการรับข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์มิผลนับแต่เวลาที่ได้เรียกข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์จากระบบข้อมูลนั้น

ความในมาตรานี้ให้ใช้บังคับแม้ระบบข้อมูลของผู้รับข้อมูลตั้งอยู่ใน
สถานที่อีกแห่งหนึ่งต่างหากจากสถานที่ที่ถือว่าผู้รับข้อมูลได้รับข้อมูล
อิเล็กทรอนิกส์ตามมาตรา ๒๔

มาตรา ๒๔ การส่งหรือการรับข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ ให้ถือว่า
ได้ส่ง ณ ที่ทำการงานของผู้ส่งข้อมูล หรือได้รับ ณ ที่ทำการงานของผู้รับ
ข้อมูล แล้วแต่กรณี

ในกรณีที่ผู้ส่งข้อมูลหรือผู้รับข้อมูลมีที่ทำการงานหลายแห่ง ให้
ถือเอาที่ทำการงานที่เกี่ยวข้องมากที่สุดกับธุรกรรมนั้นเป็นที่ทำการงาน
เพื่อประโยชน์ตามวรรคหนึ่ง แต่ถ้าไม่สามารถกำหนดได้ว่าธุรกรรมนั้น
เกี่ยวข้องกับที่ทำการงานแห่งใดมากที่สุด ให้ถือเอาสำนักงานใหญ่เป็น
สถานที่ที่ได้รับหรือส่งข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์นั้น

ในกรณีที่ไม่ปรากฏที่ทำการงานของผู้ส่งข้อมูลหรือผู้รับข้อมูล
ให้ถือเอาถิ่นที่อยู่ปกติเป็นสถานที่ที่ส่งหรือได้รับข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์

ความในมาตรานี้มิให้ใช้บังคับกับการส่งและการรับข้อมูล
อิเล็กทรอนิกส์โดยวิธีการทางโทรเลขและโทรพิมพ์ หรือวิธีการสื่อสารอื่น
ตามที่กำหนดในพระราชกฤษฎีกา

มาตรา ๒๕ ธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ใดที่ได้กระทำตามวิธีการ
แบบปลอดภัยที่กำหนดในพระราชกฤษฎีกา ให้สันนิษฐานว่าเป็นวิธีการ
ที่เชื่อถือได้

หมวด ๒
ลายมือชื่ออิเล็กทรอนิกส์

มาตรา ๒๖ ลายมือชื่ออิเล็กทรอนิกส์ที่มีลักษณะดังต่อไปนี้ให้ถือว่าเป็นลายมือชื่ออิเล็กทรอนิกส์ที่เชื่อถือได้

(๑) ข้อมูลสำหรับใช้สร้างลายมือชื่ออิเล็กทรอนิกส์นั้นได้เชื่อมโยงไปยังเจ้าของลายมือชื่อโดยไม่เชื่อมโยงไปยังบุคคลอื่นภายใต้สภาพที่นำมาใช้

(๒) ในขณะที่สร้างลายมือชื่ออิเล็กทรอนิกส์นั้น ข้อมูลสำหรับใช้สร้างลายมือชื่ออิเล็กทรอนิกส์อยู่ภายใต้การควบคุมของเจ้าของลายมือชื่อโดยไม่มีการควบคุมของบุคคลอื่น

(๓) การเปลี่ยนแปลงใดๆ ที่เกิดแก่ลายมือชื่ออิเล็กทรอนิกส์นับแต่เวลาที่ได้สร้างขึ้นสามารถจะตรวจพบได้ และ

(๔) ในกรณีที่กฎหมายกำหนดให้การลงลายมือชื่ออิเล็กทรอนิกส์เป็นไปเพื่อรับรองความครบถ้วนและไม่มีการเปลี่ยนแปลงของข้อความ การเปลี่ยนแปลงใดแก่ข้อความนั้นสามารถตรวจพบได้นับแต่เวลาที่ลงลายมือชื่ออิเล็กทรอนิกส์

บทบัญญัติในวรรคหนึ่ง ไม่เป็นการจำกัดว่าไม่มีวิธีการอื่นใดที่แสดงได้ว่าเป็นลายมือชื่ออิเล็กทรอนิกส์ที่เชื่อถือได้ หรือการแสดงพยานหลักฐานใดเกี่ยวกับความไม่น่าเชื่อถือของลายมือชื่ออิเล็กทรอนิกส์

มาตรา ๒๗ ในกรณีมีการใช้ข้อมูลสำหรับใช้สร้างลายมือชื่ออิเล็กทรอนิกส์เพื่อสร้างลายมือชื่ออิเล็กทรอนิกส์ที่จะมีผลตามกฎหมาย เจ้าของลายมือชื่อต้องดำเนินการดังต่อไปนี้

(๑) ใช้ความระมัดระวังตามสมควรเพื่อมิให้มีการใช้ข้อมูลสำหรับ
ใช้สร้างลายมือชื่ออิเล็กทรอนิกส์โดยไม่ได้รับอนุญาต

(๒) แจ้งให้บุคคลที่คาดหมายได้โดยมีเหตุอันควรเชื่อว่า จะกระทำการใดโดยขึ้นอยู่กับลายมือชื่ออิเล็กทรอนิกส์หรือให้บริการเกี่ยวกับลายมือ
ชื่ออิเล็กทรอนิกส์ ทราบโดยมิชักช้า เมื่อ

(ก) เจ้าของลายมือชื่อหรือควรได้รู้ว่าข้อมูลสำหรับใช้
สร้างลายมือชื่ออิเล็กทรอนิกส์นั้น สูญหาย ถูกทำลาย ถูกแก้ไข ถูก
เปิดเผยโดยมิชอบ หรือถูกล่วงรู้โดยไม่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์

(ข) เจ้าของลายมือชื่อรู้จากสภาพการณ์ที่ปรากฏว่ากรณี
มีความเสี่ยงมากพอที่ข้อมูลสำหรับใช้สร้างลายมือชื่ออิเล็กทรอนิกส์
สูญหาย ถูกทำลาย ถูกแก้ไข ถูกเปิดเผยโดยมิชอบ หรือถูกล่วงรู้โดยไม่
สอดคล้องกับวัตถุประสงค์

(๓) ในกรณีมีการออกใบรับรองสนับสนุนการใช้ลายมือชื่อ
อิเล็กทรอนิกส์ จะต้องใช้ความระมัดระวังตามสมควรให้แน่ใจในความ
ถูกต้องและสมบูรณ์ของการแสดงสาระสำคัญทั้งหมด ซึ่งกระทำโดย
เจ้าของลายมือชื่อเกี่ยวกับใบรับรองนั้นตลอดอายุใบรับรอง หรือตามที่มิ
มีการกำหนดในใบรับรอง

มาตรา ๒๘ ในกรณีมีการให้บริการออกใบรับรองเพื่อสนับสนุน
ลายมือชื่ออิเล็กทรอนิกส์ให้มีผลทางกฎหมายเสมือนหนึ่งลายมือชื่อ
ผู้ให้บริการออกใบรับรองต้องดำเนินการ ดังต่อไปนี้

(๑) ปฏิบัติตามแนวนโยบายและแนวปฏิบัติที่ตนได้แสดงไว้

(๒) ใช้ความระมัดระวังตามสมควรให้แน่ใจในความถูกต้องและ
ความสมบูรณ์ของการแสดงสาระสำคัญทั้งหมดที่ตนได้กระทำเกี่ยวกับ
ใบรับรองนั้นตลอดอายุใบรับรอง หรือตามที่มีการกำหนดในใบรับรอง

(๓) จัดให้มีวิธีการในการเข้าถึงโดยสมควร ให้คู่กรณีที่เกี่ยวข้องสามารถตรวจสอบข้อเท็จจริงในการแสดงสาระสำคัญทั้งหมดจากใบรับรองได้ ในเรื่องดังต่อไปนี้

(ก) การระบุผู้ให้บริการออกใบรับรอง

(ข) เจ้าของลายมือชื่อซึ่งระบุในใบรับรองได้ควบคุมข้อมูลสำหรับใช้สร้างลายมือชื่ออิเล็กทรอนิกส์ในขณะที่มีการออกใบรับรอง

(ค) ข้อมูลสำหรับใช้สร้างลายมือชื่ออิเล็กทรอนิกส์มีผลใช้ได้ในขณะที่หรือก่อนที่มีการออกใบรับรอง

(๔) จัดให้มีวิธีการเข้าถึงโดยสมควร ให้คู่กรณีที่เกี่ยวข้องสามารถตรวจสอบกรณีดังต่อไปนี้จากใบรับรองหรือจากวิธีอื่น

(ก) วิธีการที่ใช้ในการระบุตัวเจ้าของลายมือชื่อ

(ข) ข้อจำกัดเกี่ยวกับวัตถุประสงค์และคุณค่าที่มีการนำข้อมูลสำหรับใช้สร้างลายมือชื่ออิเล็กทรอนิกส์หรือใบรับรอง

(ค) ข้อมูลสำหรับใช้สร้างลายมือชื่ออิเล็กทรอนิกส์มีผลสมบูรณ์ใช้ได้และไม่สูญหาย ถูกทำลาย ถูกแก้ไข ถูกเปิดเผยโดยมิชอบ หรือถูกล่วงรู้โดยไม่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์

(ง) ข้อจำกัดเกี่ยวกับขอบเขตความรับผิดชอบที่ผู้ให้บริการออกใบรับรองได้ระบุไว้

(จ) การมีวิธีการให้เจ้าของลายมือชื่อส่งคำบอกกล่าวเมื่อมีเหตุตามมาตรา ๒๗ (๒)

(ฉ) การมีบริการเกี่ยวกับการเพิกถอนใบรับรองที่ทันการ

(๕) ในกรณีที่มีบริการตาม (๔) (จ) บริการนั้นต้องมีวิธีการที่ให้ผู้เจ้าของลายมือชื่อสามารถแจ้งได้ตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดตามมาตรา ๒๗ (๒) และในกรณีที่มีบริการตาม (๔) (ฉ) บริการนั้นต้องสามารถเพิกถอนใบรับรองได้ทันการ

(๖) ใช้ระบบ วิธีการ และบุคลากรที่เชื่อถือได้ในการให้บริการ

มาตรา ๒๙ ในการพิจารณาความเชื่อถือได้ของระบบ วิธีการ และบุคลากรตามมาตรา ๒๘ (๖) ให้คำนึงถึงกรณีดังต่อไปนี้

- (๑) สถานภาพทางการเงิน บุคลากร และสินทรัพย์ที่มีอยู่
- (๒) คุณภาพของระบบฮาร์ดแวร์และซอฟต์แวร์
- (๓) วิธีการออกใบรับรอง การขอใบรับรอง และการเก็บรักษา

ข้อมูลการให้บริการนั้น

(๔) การจัดให้มีข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับเจ้าของลายมือชื่อที่ระบุในใบรับรอง และผู้ที่อาจคาดหมายได้ว่าจะเป็นคู่กรณีที่เกี่ยวข้อง

(๕) ความสม่ำเสมอและขอบเขตในการตรวจสอบโดยผู้ตรวจสอบอิสระ

(๖) องค์กรที่ให้การรับรองหรือให้บริการออกใบรับรองเกี่ยวกับการปฏิบัติหรือการมีอยู่ของสิ่งที่กล่าวมาใน (๑) ถึง (๕)

(๗) กรณีใดๆ ที่คณะกรรมการประกาศกำหนด

มาตรา ๓๐ คู่กรณีที่เกี่ยวข้องต้องดำเนินการ ดังต่อไปนี้

(๑) ดำเนินการตามสมควรในการตรวจสอบความน่าเชื่อถือของลายมือชื่ออิเล็กทรอนิกส์

(๒) ในกรณีลายมือชื่ออิเล็กทรอนิกส์มีใบรับรอง ต้องมีการดำเนินการตามสมควร ดังนี้

(ก) ตรวจสอบความสมบูรณ์ของใบรับรอง การพักใช้หรือการเพิกถอนใบรับรอง และ

(ข) ปฏิบัติตามข้อจำกัดใดๆ ที่เกี่ยวกับใบรับรอง

มาตรา ๓๑ ไบร่บรองหรือลายมือชื่ออิเล็กทรอนิกส์ให้ถือว่ามืผลทางกฎหมายโดยไม่ต้องค้ำหนึ่งถึง

(๑) สถานที่ออกไบร่บรองหรือสถานที่สร้างหรือใช้ลายมือชื่ออิเล็กทรอนิกส์ หรือ

(๒) สถานที่ทำการงานของผู้ออกไบร่บรองหรือเจ้าของลายมือชื่ออิเล็กทรอนิกส์

ไบร่บรองที่ออกในต่างประเทศให้มีผลตามกฎหมายในประเทศเช่นเดียวกับไบร่บรองที่ออกในประเทศ หากการออกไบร่บรองดังกล่าวได้ใช้ระบบที่เชื่อถือได้ไม่น้อยกว่าระบบที่เชื่อถือได้ตามพระราชบัญญัตินี้

ลายมือชื่ออิเล็กทรอนิกส์ที่สร้างหรือใช้ในต่างประเทศให้ถือว่ามืผลตามกฎหมายในประเทศเช่นเดียวกับลายมือชื่ออิเล็กทรอนิกส์ที่สร้างหรือใช้ในประเทศ หากการสร้างหรือใช้ลายมือชื่ออิเล็กทรอนิกส์ดังกล่าวได้ใช้ระบบที่เชื่อถือได้ไม่น้อยกว่าระบบที่เชื่อถือได้ตามพระราชบัญญัตินี้

ในการพิจารณาว่าไบร่บรองหรือลายมือชื่ออิเล็กทรอนิกส์ใดมีความเชื่อถือได้ตามวรรคสองหรือวรรคสาม ให้ค้ำหนึ่งถึงมาตรฐานระหว่างประเทศและปัจจัยอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องประกอบด้วย

หมวด ๓

ธุรกิจบริการเกี่ยวกับธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์

มาตรา ๓๒ บุคคลย่อมมีสิทธิประกอบธุรกิจบริการเกี่ยวกับธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ แต่ในกรณีที่จำเป็นเพื่อรักษาความมั่นคงทางการเงินและการพาณิชย์ หรือเพื่อประโยชน์ในการเสริมสร้างความเชื่อถือและยอมรับในระบบข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ หรือเพื่อป้องกันความเสียหายต่อสาธารณชน ให้มีการตราพระราชกฤษฎีกากำหนดให้การประกอบธุรกิจบริการเกี่ยวกับธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ใดเป็นกิจการที่ต้องแจ้งให้ทราบ ต้องขึ้นทะเบียน หรือต้องได้รับใบอนุญาตก่อนก็ได้

ในการกำหนดให้กรณีใดต้องแจ้งให้ทราบ ต้องขึ้นทะเบียน หรือต้องได้รับใบอนุญาตตามวรรคหนึ่ง ให้กำหนดโดยพิจารณาจากความเหมาะสมในการป้องกันความเสียหายตามระดับความรุนแรงของผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากการประกอบธุรกิจนั้น

ในการนี้ จะกำหนดให้หน่วยงานของรัฐแห่งหนึ่งแห่งใดเป็นผู้รับผิดชอบในการควบคุมดูแลในพระราชกฤษฎีกาดังกล่าวก็ได้

ก่อนเสนอให้ตราพระราชกฤษฎีกาตามวรรคหนึ่ง ต้องจัดให้มีการรับฟังความคิดเห็นของประชาชนตามความเหมาะสม และนำข้อมูลที่ได้รับมาประกอบการพิจารณา

มาตรา ๓๓ ในกรณีที่มีพระราชกฤษฎีกากำหนดให้การประกอบธุรกิจบริการเกี่ยวกับธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ใดเป็นกิจการที่ต้องแจ้งให้ทราบ หรือต้องขึ้นทะเบียน ให้ผู้ที่ประสงค์จะประกอบธุรกิจดังกล่าวต้องแจ้งหรือขึ้นทะเบียนต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ตามที่กำหนดในพระราชกฤษฎีกาก่อนเริ่มประกอบธุรกิจนั้น

หลักเกณฑ์และวิธีการแจ้งหรือขึ้นทะเบียนตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามที่กำหนดในพระราชกฤษฎีกา และเมื่อพนักงานเจ้าหน้าที่ตามที่กำหนดในพระราชกฤษฎีกาได้รับแจ้งหรือรับขึ้นทะเบียนให้ออกใบรับแจ้งหรือใบรับขึ้นทะเบียนเพื่อเป็นหลักฐานการแจ้งหรือการขึ้นทะเบียนในวันที่ได้รับแจ้งหรือรับขึ้นทะเบียน และให้ผู้แจ้งหรือผู้ขึ้นทะเบียนประกอบธุรกิจนั้นได้ตั้งแต่วันที่ได้รับแจ้งหรือรับขึ้นทะเบียน แต่ถ้าพนักงานเจ้าหน้าที่ตามที่กำหนดในพระราชกฤษฎีกาตรวจพบในภายหลังว่าการแจ้งหรือขึ้นทะเบียนไม่ถูกต้องหรือไม่ครบถ้วน ให้มีอำนาจสั่งผู้แจ้งหรือผู้ขึ้นทะเบียนแก้ไขให้ถูกต้องหรือครบถ้วนภายในเจ็ดวันนับแต่วันที่ได้รับคำสั่งดังกล่าว

ในการประกอบธุรกิจ ผู้แจ้งหรือผู้ขึ้นทะเบียนตามวรรคหนึ่งต้องปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดในพระราชกฤษฎีกาและตามที่คณะกรรมการประกาศกำหนด

ถ้าผู้แจ้งหรือผู้ขึ้นทะเบียนตามวรรคหนึ่งไม่แก้ไขการแจ้งหรือขึ้นทะเบียนให้ถูกต้องหรือครบถ้วนตามวรรคสอง หรือฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามหลักเกณฑ์การประกอบธุรกิจตามวรรคสาม ให้คณะกรรมการพิจารณามีคำสั่งลงโทษปรับทางปกครองไม่เกินหนึ่งล้านบาท โดยคำนึงถึงความร้ายแรงแห่งพฤติกรรมที่กระทำผิด และในกรณีที่เหมาะสม คณะกรรมการอาจมีคำสั่งให้ผู้นั้นดำเนินการใดๆ เพื่อแก้ไขให้ถูกต้องหรือเหมาะสมได้

หลักเกณฑ์ในการพิจารณาลงโทษปรับทางปกครองให้เป็นไปตามที่คณะกรรมการกำหนดและถ้าผู้ถูกลงโทษปรับทางปกครองไม่ยอมชำระค่าปรับทางปกครอง ให้นำบทบัญญัติเกี่ยวกับการบังคับทางปกครองตามกฎหมายว่าด้วยวิธีปฏิบัติราชการทางปกครองมาใช้บังคับโดยอนุโลม และในกรณีไม่มีเจ้าหน้าที่ดำเนินการบังคับตามคำสั่ง ให้คณะกรรมการมีอำนาจฟ้องคดีต่อศาลปกครองเพื่อบังคับชำระค่าปรับ ในการนี้ ถ้าศาล

ปกครองเห็นว่าคำสั่งให้ชำระค่าปรับนั้นชอบด้วยกฎหมายก็ให้ศาลปกครอง
มีอำนาจพิจารณาพิพากษาและบังคับให้มีการยึดหรืออายัดทรัพย์สินขาย
ทอดตลาดเพื่อชำระค่าปรับได้

ในกรณีผู้กระทำผิดตามวรรคสี่ไม่ดำเนินการแก้ไขตามคำสั่งของ
คณะกรรมการหรือกระทำความผิดซ้ำอีก ให้คณะกรรมการมีอำนาจออก
คำสั่งห้ามมิให้ผู้นั้นประกอบธุรกิจตามที่ได้แจ้งหรือขึ้นทะเบียนอีกต่อไป

มาตรา ๓๔ ในกรณีที่มีพระราชกฤษฎีกากำหนดให้การประกอบ
ธุรกิจบริการเกี่ยวกับธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์กรณีใดเป็นกิจการที่ต้อง
ได้รับใบอนุญาต ให้ผู้ที่ประสงค์จะประกอบธุรกิจดังกล่าวยื่นคำขอรับ
ใบอนุญาตต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ตามที่กำหนดในพระราชกฤษฎีกา

คุณสมบัติของผู้ขอรับใบอนุญาต หลักเกณฑ์และวิธีการขออนุญาต
การออกใบอนุญาต การต่ออายุใบอนุญาต การคืนใบอนุญาต และการ
สั่งพักใช้หรือเพิกถอนใบอนุญาต ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดใน
พระราชกฤษฎีกา

ในการประกอบธุรกิจ ผู้ได้รับใบอนุญาตตามวรรคหนึ่ง ต้อง
ปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดในพระราชกฤษฎีกา ประกาศที่
คณะกรรมการกำหนดหรือเงื่อนไขในใบอนุญาต

ในกรณีที่ได้รับใบอนุญาตฝ่าฝืนหรือปฏิบัติไม่ถูกต้องตาม
หลักเกณฑ์การประกอบธุรกิจบริการเกี่ยวกับธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์
ตามวรรคสาม ให้คณะกรรมการพิจารณามีคำสั่งลงโทษปรับทางปกครอง
ไม่เกินสองล้านบาท โดยคำนึงถึงความร้ายแรงแห่งพฤติกรรมที่กระทำผิด
และในกรณีที่เห็นสมควร คณะกรรมการอาจมีคำสั่งให้ผู้นั้นดำเนินการ
ใดๆ เพื่อแก้ไขให้ถูกต้องหรือเหมาะสมได้ ทั้งนี้ ให้นำความในมาตรา ๓๓
วรรคห้า มาใช้บังคับโดยอนุโลม

ถ้าผู้กระทำความผิดตามวรรคสี่ไม่ดำเนินการแก้ไขตามคำสั่งของ
คณะกรรมการหรือกระทำความผิดซ้ำอีก ให้คณะกรรมการมีอำนาจออก
คำสั่งเพิกถอนใบอนุญาต

หมวด ๔ ธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ภาครัฐ

มาตรา ๓๕ คำขอ การอนุญาต การจดทะเบียน คำสั่งทาง
ปกครอง การชำระเงิน การประกาศ หรือการดำเนินการใดๆ ตาม
กฎหมายกับหน่วยงานของรัฐหรือโดยหน่วยงานของรัฐ ถ้าได้กระทำใน
รูปของข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดโดย
พระราชกฤษฎีกา ให้นำพระราชบัญญัตินี้มาใช้บังคับและให้ถือว่ามีผล
โดยชอบด้วยกฎหมายเช่นเดียวกับการดำเนินการตามหลักเกณฑ์และ
วิธีการที่กฎหมายในเรื่องนั้นกำหนด ทั้งนี้ ในพระราชกฤษฎีกาอาจ
กำหนดให้บุคคลที่เกี่ยวข้องต้องกระทำหรืองดเว้นกระทำการใดๆ หรือให้
หน่วยงานของรัฐออกระเบียบเพื่อกำหนดรายละเอียดในบางกรณีด้วยก็ได้

ในการออกพระราชกฤษฎีกาตามวรรคหนึ่ง พระราชกฤษฎีกา
ดังกล่าวอาจกำหนดให้ผู้ประกอบธุรกิจบริการเกี่ยวกับธุรกรรมทาง
อิเล็กทรอนิกส์ต้องแจ้งให้ทราบ ต้องขึ้นทะเบียน หรือต้องได้รับ
ใบอนุญาต แล้วแต่กรณี ก่อนประกอบกิจการก็ได้ ในกรณีนี้ ให้นำ
บทบัญญัติในหมวด ๓ และบทกำหนดโทษที่เกี่ยวข้องมาใช้บังคับโดย
อนุโลม

หมวด ๕

คณะกรรมการธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์

มาตรา ๓๖ ให้มีคณะกรรมการธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ ประกอบด้วยรัฐมนตรีว่าการกระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร* เป็นประธานกรรมการ และกรรมการซึ่งคณะรัฐมนตรีแต่งตั้งจากผู้ทรงคุณวุฒิที่ได้รับการสรรหาอีกจำนวนสิบสองคน โดยในจำนวนนี้เป็น ผู้ทรงคุณวุฒิในด้านดังต่อไปนี้ ด้านละสองคน

- (๑) การเงิน
- (๒) การพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์
- (๓) นิติศาสตร์
- (๔) วิทยาการคอมพิวเตอร์
- (๕) วิทยาศาสตร์หรือวิศวกรรมศาสตร์
- (๖) สังคมศาสตร์

ทั้งนี้ ผู้ทรงคุณวุฒิคนหนึ่งของแต่ละด้านต้องมาจากภาคเอกชน และให้ผู้อำนวยการศูนย์เทคโนโลยีอิเล็กทรอนิกส์และคอมพิวเตอร์แห่งชาติ สำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ เป็นกรรมการและเลขาธิการ

หลักเกณฑ์และวิธีการสรรหาและการเสนอชื่อบุคคลที่เห็นสมควรต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาแต่งตั้งเป็นคณะกรรมการตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามระเบียบที่รัฐมนตรีประกาศกำหนด

ให้เลขาธิการแต่งตั้งผู้ช่วยเลขาธิการอีกไม่เกินสองคน

[*แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชกฤษฎีกาแก้ไขบทบัญญัติให้สอดคล้องกับการ
โอนอำนาจหน้าที่ของส่วนราชการให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติปรับปรุง
กระทรวง ทบวง กรม พ.ศ. ๒๕๔๕ พ.ศ. ๒๕๔๕ มาตรา ๑๐๒]

มาตรา ๓๗ ให้คณะกรรมการธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ มี
อำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

(๑) เสนอแนะต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อกำหนดนโยบายการส่งเสริมและ
พัฒนาธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ ตลอดจนการแก้ไขปัญหาและอุปสรรคที่
เกี่ยวข้อง

(๒) ติดตามดูแลการประกอบธุรกิจบริการเกี่ยวกับธุรกรรมทาง
อิเล็กทรอนิกส์

(๓) เสนอแนะหรือให้คำปรึกษาต่อรัฐมนตรีเพื่อการตราพระราช
กฤษฎีกาตามพระราชบัญญัตินี้

(๔) ออกระเบียบหรือประกาศเกี่ยวกับลายมือชื่ออิเล็กทรอนิกส์
เพื่อให้เป็นไปตามพระราชบัญญัตินี้ หรือตามพระราชกฤษฎีกาที่ออกตาม
พระราชบัญญัตินี้

(๕) ปฏิบัติการอื่นใดเพื่อให้เป็นไปตามพระราชบัญญัตินี้ หรือ
กฎหมายอื่น

ในการปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้ให้คณะกรรมการเป็น
เจ้าพนักงานตามประมวลกฎหมายอาญา

มาตรา ๓๘ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิมีวาระการดำรงตำแหน่งสามปี
กรรมการซึ่งพ้นจากตำแหน่งอาจได้รับแต่งตั้งอีกได้ แต่ไม่เกินสอง
วาระติดต่อกัน

มาตรา ๓๙ นอกจากการพ้นจากตำแหน่งตามวาระตามมาตรา ๓๘ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิพ้นจากตำแหน่ง เมื่อ

(๑) ตาย

(๒) ลาออก

(๓) คณะรัฐมนตรีให้ออกเพราะมีความประพฤติเสื่อมเสีย

บกพร่อง หรือไม่สุจริตต่อหน้าที่ หรือหย่อนความสามารถ

(๔) เป็นคนไร้ความสามารถหรือคนเสมือนไร้ความสามารถ

(๕) ได้รับโทษจำคุกโดยต้องคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก เว้นแต่เป็นโทษสำหรับความผิดที่ได้กระทำโดยประมาทหรือความผิดลหุโทษ

มาตรา ๔๐ ในกรณีที่กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิพ้นจากตำแหน่งตามมาตรา ๓๙ ให้ถือว่าคณะกรรมการประกอบด้วยกรรมการเท่าที่เหลืออยู่ และให้ดำเนินการแต่งตั้งกรรมการใหม่แทนภายในหกสิบวันนับแต่วันที่กรรมการพ้นจากตำแหน่ง

ให้กรรมการซึ่งได้รับแต่งตั้งแทนอยู่ในตำแหน่งเท่ากับวาระที่เหลืออยู่ของผู้ซึ่งตนแทน

มาตรา ๔๑ การประชุมของคณะกรรมการต้องมีกรรมการมาประชุมไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนกรรมการทั้งหมดจึงเป็นองค์ประชุม

ถ้าประธานกรรมการไม่มาประชุมหรือไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้ ให้คณะกรรมการเลือกกรรมการคนหนึ่งทำหน้าที่ประธานในที่ประชุม

การวินิจฉัยชี้ขาดของที่ประชุมให้ถือเสียงข้างมาก กรรมการคน
หนึ่งให้มีเสียงหนึ่งในการลงคะแนน ถ้าคะแนนเสียงเท่ากันให้ประธาน
ออกเสียงเพิ่มขึ้นอีกเสียงหนึ่งเป็นเสียงชี้ขาด

มาตรา ๔๒ คณะกรรมการมีอำนาจแต่งตั้งคณะอนุกรรมการเพื่อ
พิจารณาหรือปฏิบัติการอย่างหนึ่งอย่างใดแทนคณะกรรมการก็ได้
ให้นำความในมาตรา ๔๑ มาใช้บังคับแก่การประชุมของ
คณะอนุกรรมการโดยอนุโลม

มาตรา ๔๓ ให้ศูนย์เทคโนโลยีอิเล็กทรอนิกส์และคอมพิวเตอร์
แห่งชาติ สำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ ทำหน้าที่
เป็นหน่วยงานธุรการของคณะกรรมการ

หมวด ๖ บทกำหนดโทษ

มาตรา ๔๔ ผู้ใดประกอบธุรกิจบริการเกี่ยวกับธุรกรรมทาง
อิเล็กทรอนิกส์โดยไม่แจ้งหรือขึ้นทะเบียนต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ตามที่
กำหนดในพระราชกฤษฎีกาตามมาตรา ๓๓ วรรคหนึ่ง หรือโดยฝ่าฝืน
คำสั่งห้ามการประกอบธุรกิจของคณะกรรมการตามมาตรา ๓๓ วรรคหก
ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท หรือทั้ง
จำทั้งปรับ

มาตรา ๔๕ ผู้ใดประกอบธุรกิจบริการเกี่ยวกับธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์โดยไม่ได้รับใบอนุญาตตามมาตรา ๓๔ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสองปี หรือปรับไม่เกินสองแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๔๖ บรรดาความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ที่กระทำโดยนิติบุคคล ผู้จัดการหรือผู้แทนนิติบุคคลหรือผู้ซึ่งมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของนิติบุคคล ต้องรับผิดในความผิดนั้นด้วย เว้นแต่พิสูจน์ได้ว่าตนมิได้รู้เห็นหรือมีส่วนร่วมในการกระทำความผิดนั้น

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

พันตำรวจโท ทักษิณ ชินวัตร

นายกรัฐมนตรี

หมายเหตุ:- เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ คือ โดยที่การทำธุรกรรมในปัจจุบันมีแนวโน้มที่จะปรับเปลี่ยนวิธีการในการติดต่อสื่อสารที่อาศัยการพัฒนาเทคโนโลยีทางอิเล็กทรอนิกส์ซึ่งมีความสะดวก รวดเร็ว และมีประสิทธิภาพ แต่เนื่องจากการทำธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ดังกล่าวมีความแตกต่างจากวิธีการทำธุรกรรมซึ่งมีกฎหมายรองรับอยู่ในปัจจุบันเป็นอย่างมาก อันส่งผลให้ต้องมีการรองรับสถานะทางกฎหมายของข้อมูลทางอิเล็กทรอนิกส์ให้สอดคล้องกับการทำเป็นหนังสือหรือหลักฐานเป็นหนังสือ การรับรองวิธีการส่งและรับข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ การใช้ลายมือชื่ออิเล็กทรอนิกส์ ตลอดจนการรับฟังพยานหลักฐานที่เป็นข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ เพื่อเป็นการส่งเสริมการทำธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ให้น่าเชื่อถือ และมีผลในทางกฎหมายเช่นเดียวกับการทำธุรกรรมโดยวิธีการทั่วไปที่เคยปฏิบัติอยู่เดิม ควรกำหนดให้มีคณะกรรมการธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ทำหน้าที่วางนโยบายกำหนดหลักเกณฑ์เพื่อส่งเสริมการทำธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ ติดตามดูแลการ

ประกอบธุรกิจเกี่ยวกับธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ รวมทั้งมีหน้าที่ในการส่งเสริมการพัฒนาการทางเทคโนโลยีเพื่อติดตามความก้าวหน้าของเทคโนโลยี ซึ่งมีการเปลี่ยนแปลงและพัฒนาศักยภาพตลอดเวลาให้มีมาตรฐานน่าเชื่อถือ ตลอดจนเสนอแนะแนวทางแก้ไขปัญหาและอุปสรรคที่เกี่ยวข้อง อันจะเป็นการส่งเสริมการใช้ธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ทั้งภายในประเทศและระหว่างประเทศ ด้วยการมีกฎหมายรองรับในลักษณะที่เป็นเอกรูป และสอดคล้องกับมาตรฐานที่นานาชาติประเทศยอมรับ จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

ELECTRONIC TRANSACTIONS ACT
B.E. 2544 (2001)

BHUMIBOL ADULYADEJ, REX.

Given on the 2nd day of December B.E. 2544
Being the 56th year of the Present Reign

His Majesty King Bhumibol Adulyadej is graciously pleased to proclaim that,

Whereas it is deemed expedient to have a law on electronic transactions,

And whereas this Act contains certain provisions relating to the restriction of personal rights and freedom, for which Section 29 incorporating Section 50 of the Constitution of the Kingdom of Thailand provides that it can be made by virtue of the provisions of a law.

Be it therefore enacted by H. M. the King an Act, by and with the advice and consent of the Parliament, as follows:

Translation: INTERNATIONAL LEGAL COUNSELLORS THAILAND LTD.,
KANUNG & PARTNERS LAW OFFICES

Section 1. This Act shall be called the "Electronic Transactions Act B.E. 2544 (A.D. 2001)"

Section 2. This Act shall come into force after one hundred and twenty days as from the date of its publication in the Government Gazette.

Section 3. This Act shall apply to all civil and commercial transactions performed by using a data message, except the transactions prescribed by a Royal Decree to be excluded from this Act wholly or partly.

The provisions of paragraph one do not prejudice any law or rule enacted for consumer protection.

This Act shall apply to the transactions in connection with the carrying out of the affairs of the State as prescribed in Chapter 4.

Section 4. In this Act:

"transaction" means any act relating to a civil and commercial activity or carrying out of the affairs of the State as prescribed in Chapter 4.

"electronics" means an application of an electron means, an electrical means, an electromagnetic means or any other means of a similar nature including an application of an optical means, a magnetic means or a device in connection with an application of any of the aforesaid means;

"electronic transaction" means a transaction in which an electronic means is used in whole or in part;

"information" means an incident or fact regardless of whether expressed in the form of a letter,

number, sound, image or any other form capable of connotation by itself or through any means;

"data message" means information generated, sent, received, stored or processed by electronic means, such, as electronic data interchange (EDI), electronic mail, telegram, telex or facsimile;

"electronic signature" means letter, character, number, sound or any other symbol created in electronic form and affixed to a data message in order to establish the association between a person and a data message for the purpose of identifying the signatory who involves in such data message and showing that the signatory approves the information contained in such data message;

"information system" means a system of (data message) processing by using an electronic device for generating, sending, receiving, storing or processing a data message;

"electronic data interchange" means the despatch or receipt of information by an electronic from computer to computer using an agreed standard;

"originator" means a person by whom the data message purports to have been sent or generated prior to storage before being sent pursuant to the method designated by such person, whether such data message is sent by such person, or generated in the name of or on behalf of such person, but does not include an intermediary with respect to that data message;

"addressee" means a person who is intended by the originator to receive the data message and who

receives such data message, but does not include an intermediary with respect to that data message;

"intermediary" means a person who, on behalf of another person, sends, receives or stores a particular data message, including the providing of other services with respect to that data message;

"certificate" means a data message or other record confirming the link between a signatory and signature creation data;

"signatory" means a person that holds signature creation data and creates the electronic signature either on his own behalf or on behalf of other persons;

"relying party" means a person that may act on the basis of a certificate or an electronic signature;

"State agency" means a Ministry, Bureau, Department, other Government agency by a different name and having the status of a Department, a provincial administration, a local administration and a State enterprise established by an Act or a Royal Decree and shall also include a juristic person, a group of persons or a person having the power and duties to perform the State affairs in any matter whatsoever;

"Commission" means the Electronic Transaction Commission;

"Minister" means the Minister in charge of this Act.

Section 5. The provisions of Section 13 to Section 24 and the provisions of Section 26 to Section 31 may be agreed otherwise.

Section 6. The Prime Minister shall be in charge of this Act.

CHAPTER 1 ELECTRONIC TRANSACTIONS

Section 7. Information shall not be denied legal effect and enforceability solely on the ground that it is in the form of a data message.

Section 8. Subject to the provision of Section 9, in the case where the law requires any transaction to be made in writing, to be evidenced in writing or supported by a document which must be produced, if the information is generated in the form of a data message which is accessible and usable for subsequent reference without its meaning being altered, it shall be deemed that such information is made in writing, is evidenced in writing or is supported by a document.

Section 9. In the case where a person is to enter a signature in a writing, it shall be deemed that such data message bears a signature if:

(1) the method used is capable of identifying the signatory and indicating that the signatory has approved the information contained in such data message as being his own; and

(2) such method is a reliable one and appropriate for the purpose for which the data message is generated or sent, having regard to the surrounding circumstances or an agreement between the parties.

Section 10. In the case where the law requires that any information be presented or retained in its original form as an original document, if such information is presented or retained in the form of data message pursuant to the following requirements, it shall be deemed that such information is presented or retained as an original document under the law:

(1) a reliable method is used with the data message to assure the integrity of the information from the time when it is generated in its final form; and

(2) the information is capable of being subsequently displayed.

The integrity of the information under (1) shall be determined by having regard to its completeness and unalteration, apart from the addition of any endorsement or record or any change which may arise in the normal course of communication, storage or display of the information, which does not affect the integrity of that information.

In determining the method used for assuring the integrity of the information under (1), all relevant circumstances must be taken into consideration, including the purpose for which such information is generated.

Section 11. The admissibility of a data message as an evidence in the legal proceedings shall not be denied solely on the grounds that it is a data message.

In assessing the evidential weight of a data message whether it is reliable or not, regard shall be had to the reliability of the manner in which or the method by which the data message was generated, stored or communicated, the manner in which or the method by which the completeness and integrity of the information was maintained, the manner in which or the method by which the originator was identified or indicated, including all relevant circumstances.

Section 12. Subject to the provision of Section 10, in the case where the law requires that certain documents or information be retained, if such retention is made in the form of a data message pursuant to the following requirements, it shall be deemed that such document or information is retained pursuant to the requirements of the law:

(1) that data message is accessible so as to be usable for subsequent reference without its meaning being altered;

(2) that data message is retained in the format in which it was generated, sent or received, or in a format which can be demonstrated to represent accurately the information generated, sent or received; and

(3) the information, if any, which specifies the source, origin and destination of a data message including the date and time sent or received, is retained.

The provisions of paragraph one shall not apply to the information the sole purpose of which is to enable the data message to be sent or received.

The State agency responsible for retaining any document or information may prescribe additional details with respect to the requirement in retaining such document or information insofar as they are not contrary to the provisions of this Section.

Section 13. An offer or acceptance in entering into a contract may be expressed by means of a data message. A contract shall not be denied legal effect solely on the grounds that such offer or acceptance is made in the form of a data message.

Section 14. As between the originator and the addressee of a data message, a declaration of will or notice may be made in the form of a data message.

Section 15. Whoever sends a data message by whatever means, it shall be deemed that the data message belongs to such person.

As between the originator and the addressee, a data message is deemed to be that of the originator if it is sent by:

- (1) a person who is authorized to act on behalf of the originator in respect of that data message; or
- (2) an information system programmed to operate automatically in advance, by the originator or a person authorized to act on behalf of the originator.

Section 16. The addressee is entitled to regard a data message as being that of the originator and shall also be entitled to act pursuant to such data message if:

- (1) the addressee has properly applied a procedure previously agreed with the originator to verify whether the data message was that of the originator; or
- (2) the data message received by the addressee results from an act of a person who uses a method which is used by the originator to identify data message as his own and to which that person has gained access through the relationship with the originator or person who is authorized to act on behalf of the originator.

The provisions of paragraph one shall not apply if:

- (1) as of the time when the addressee has received notice from the originator that the data message is not that of the originator and, at the same time, the addressee had a reasonable time to verify the facts to which the notice relates; or
- (2) in a case pursuant to paragraph one (1), at any time when the addressee knew or should have

known, had the addressee exercised reasonable care or used any agreed procedure, that the data message was not that of the originator.

Section 17. In the case of Section 15 or Section 16 paragraph one, as between the originator and the addressee, the addressee is entitled to regard the data message as received as being what the originator intended to send and to act on that assumption on the data message unless the addressee knew or should have known, had the addressee exercised reasonable care or used any agreed procedure, that the transmission resulted in any error in the data message as received.

Section 18. The addressee is entitled to regard each data message received as a separate data message and to act on that assumption with respect to each data message except to the extent that it duplicates another data message and the addressee knew or should have known, had the addressee exercised reasonable care or used any agreed procedure, that the data message was a duplicate.

Section 19. In the case where an acknowledgement of receipt of a data message is required whether at the request of the originator or as agreed with the addressee before or at the time of sending such data message or as appeared in that data message, the following rules shall apply:

(1) where the originator has not agreed that the acknowledgement be given in a particular form or by a particular method, an acknowledgement may be given by any communication by the addressee, whether by an automated information system or by any other method, or by any conduct of the addressee sufficient to indicate to the originator that the addressee has received the data message.

(2) where the originator has stated a condition that the data message shall be regarded as having been sent only upon receipt of an acknowledgement by the addressee, it shall be deemed that the data message has never been sent, until the originator has received the acknowledgement.

(3) where the originator has not stated such a condition under paragraph (2) and the originator has not received the acknowledgement within the time specified or agreed or, if no time has been specified or agreed, within a reasonable time, the originator:

(a) may give notice to the addressee stating that no acknowledgement has been received and specifying a reasonable time by which the acknowledgement must be made by the addressee; and

(b) if the acknowledgement is not received by the originator within the time specified in subparagraph (a), may, upon notice to the addressee, treat the data message as though it had never been sent, or exercise any other rights it may have.

Section 20. Where the originator receives the addressee's acknowledgement of receipt it is presumed that the related data message was received by the addressee. That presumption does not imply that the data message received by the addressee corresponds to the data message sent by the originator.

Section 21. Where the received acknowledgement states that the related data message received by the addressee met the technical requirements, either agreed upon by the originator and the addressee or set forth in the applicable standards, it is presumed that those requirements have been met.

Section 22. The dispatch of a data message is deemed to occur when such data message enters an information system outside the control of the originator.

Section 23. The receipt of a data message is deemed to occur from the time when such data message enters an information system of the addressee.

If the addressee has designated an information system for the purpose of receiving data message specifically, it shall be deemed that the receipt of a data message occurs at the time when the data message enters the designated information system. However, if such data message is sent to an information system of the addressee that is not the designated information system, it shall be deemed that the receipt of a data message

occurs at the time when the data message is retrieved from that information system.

The provision of this section applies notwithstanding that the place where the information system is located may be different from the place where the data message is deemed to be received by the addressee under Section 24.

Section 24. The dispatch or the receipt of a data message shall be deemed to be dispatched at the place where the originator has its place of business or received at the place where the addressee has its place of business, as the case may be.

If the originator or the addressee has more than one place of business, it shall be deemed that the place of business is that which has the closest relationship to the underlying transaction for the purpose of paragraph one. However, if it is unable to determine that which place of business has the closest relationship to the underlying transaction, it shall be deemed that the principal place of business is the place where such data message is received or dispatched.

If the originator or the addressee does not have a place of business, it shall be deemed that his habitual residence is the place where a data message is received or dispatched.

The provisions of this section shall not apply to the dispatch and receipt of a data message by telegramme

and telex or by any other means of communication prescribed in the Royal Decree.

Section 25. Any electronic transaction made in accordance with the security procedure prescribed in the Royal Decree is presumed to be made by a reliable method.

CHAPTER 2 ELECTRONIC SIGNATURES

Section 26. An electronic signature is considered to be a reliable electronic signature if it meets the following requirements:

- (1) the signature creation data are, within the context in which they are used, linked to the signatory and to no other person;
- (2) the signature creation data were, at the time of signing, under the control of the signatory and of no other person;
- (3) any alteration to the electronic signature, made after the time of signing, is detectable; and
- (4) where a purpose of the legal requirement for a signature is to provide assurance as to the completeness and integrity of the information and any alteration made to that information after the time of signing is detectable.

The provision of paragraph one does not limit that there is no other way to prove the reliability of an electronic signature or the adducing of the evidence of the non-reliability of an electronic signature.

Section 27. Where signature creation data can be used to create a signature that has legal effect, each signatory shall:

- (1) exercise reasonable care to avoid unauthorized use of its signature creation data;
- (2) without undue delay, notify any person that may reasonably be expected by the signatory to rely on or to provide services in support of the electronic signature if:
  - (a) the signatory knows or should have known that the signature creation data have been lost, damaged, compromised, unduly disclosed or known in the manner inconsistent with their purpose;
  - (b) the signatory knows from the circumstances occurred that there is a substantial risk that the signature creation data may have been lost, damaged, compromised, unduly disclosed or known in the manner inconsistent with their purpose;
- (3) where a certificate is issued to support the electronic signature, exercise reasonable care to ensure the accuracy and completeness of all material representations made by the signatory which are relevant to the certificate throughout its life-cycle, or as specified in the certificate.

Section 28. Where a certification service is provided to support an electronic signature that may be used for legal effect as a signature, that certification service provider shall perform as follows:

(1) act in accordance with representations made by it with respect to its policies and practices;

(2) exercise reasonable care to ensure the accuracy and completeness of all material representations made by it that are relevant to the certificate throughout its life-cycle, or as specified in the certificate;

(3) provide reasonably accessible means which enable a relying party to ascertain in all material representations from the certificate in the following matters:

(a) the identity of the certification service provider;

(b) that the signatory that is identified in the certificate had control of the signature creation data at the time when the certificate was issued;

(c) that signature creation data were valid at or before the time when the certificate was issued;

(4) provide reasonably accessible means which enable a relying party to ascertain from the certificate or otherwise as follows:

(a) the method used to identify the signatory;

(b) any limitation on the purpose or value for which the signature creation data or the certificate may be used;

(c) that the signature creation data are valid and have not been lost, damaged, compromised, unduly disclosed or known in a manner inconsistent with their purpose;

(d) any limitation on the scope or extent of liability stipulated by the certification service provider;

(e) the availability of the means for the signatory to give notice upon the occurrence of the events pursuant to Section 27 (2); and

(f) a timely revocation service is offered;

(5) where services under subparagraph (4) (e) are offered, provide a means for a signatory to give notice pursuant to Section 27 (2) and, where services under (4) (f) are offered, ensure the availability of a timely revocation service;

(6) utilize trustworthy systems, procedures and human resources in performing its services.

Section 29. In determining whether any systems, procedures and human resources under Section 28 (6) are trustworthy, regard shall be had to the following factors:

(1) financial and human resources, including existence of assets;

(2) quality of hardware and software systems;

(3) procedures for processing of certificates and applications for certificates and retention of records in connection with the provision of such services;

(4) availability of information on the signatories identified in certificates and on the potential relying parties;

(5) regularity and extent of audit by an independent body;

(6) the certification issuing organizations or certification service provider with respect to the practice or existence of the factors specified in subparagraphs (1) to (5);

(7) any other factor prescribed by the Commission.

Section 30. A relying party is required to do the following:

(1) take reasonable steps to verify the reliability of an electronic signature;

(2) where an electronic signature is supported by a certificate, take reasonable steps to:

(a) verify the validity, suspension or revocation of the certificate; and

(b) observe any limitation with respect to the certificate.

Section 31. A certificate or an electronic signature shall be deemed to be legally effective without having to consider:

(1) the geographic location where the certificate is issued or the electronic signature created or used; or

(2) the geographic location of the place of business of the issuer of the certificate or signatory.

A certificate issued in a foreign country shall have the same legal effect as a certificate issued in the country if the level of reliability used in issuing such certificate is not lower than as prescribed in this Act.

An electronic signature created or used in a foreign country shall have the same legal effect in the country as an electronic signature created or used in the country if the level of reliability used in creating or using such electronic signature is not lower than as prescribed in this Act.

In determining whether which certificate or electronic signature offers reliability pursuant to paragraph two or paragraph three, regard shall be had to recognized international standards and any other relevant factors.

CHAPTER 3

SERVICE BUSINESS RELATING TO ELECTRONIC TRANSACTIONS

Section 32. Persons shall have the right to operate service business relating to electronic transaction. In the event where it is necessary to maintain financial and commercial stability, or for benefit of strengthening

the credibility and acceptance of electronic transactions system, or to prevent damage to the public, a Royal Decree prescribing the service business relating to electronic transaction which shall be subject to prior notification, registration or licence shall be issued.

As to which case would require notification, registration or licence under paragraph one, the determination shall be taken based on the appropriateness of damage prevention in accordance with degree of severity of the impact which may occur from such business operation.

For this purpose, any particular State agency may be designated by such Royal Decree to be the responsible supervisory agency.

Prior to the proposal of the issuance of the Royal Decree under paragraph one, a public hearing shall be conducted as it may be deemed proper and the information to be derived therefrom shall be taken into account.

Section 33. In the event where there is a Royal Decree prescribing the service business relating to electronic transactions which shall be subject to prior notification or registration, the person wishing to operate such business shall notify, or apply for registration with the competent official as prescribed in the Royal Decree prior to the commencement of such business operation.

The rules and procedures for notification or registration under paragraph one shall be as prescribed in

the Royal Decree. When the competent official under the Royal Decree is notified or accepts the registration, he or she shall issue a certificate of notification or a certificate of registration as evidence of the notification or registration on the date of notification or registration. The person making notification or applying for registration can operate such business as from the date of the notification or registration. If, subsequently, the competent official under the Royal Decree finds out that the notification or the registration has been made inaccurately or incompletely, the competent official shall have the power to order the person having made the notification or having applied for the registration to correct or complete it within seven days from the receipt date of such order.

In operating the business, the person having made the notification or having applied for the registration under paragraph one shall comply with the rules prescribed in the Royal Decree and those prescribed by the Commission.

If the person having made the notification or having applied for the registration under paragraph one fails to correct the inaccurate or incomplete notification or registration under paragraph two, or violates or fails to comply with the rules for the business operation under paragraph three, the Commission shall consider and issue an order imposing an administrative fine not exceeding one million Baht, taking into account the severity of the offence and, in case where it deems fit, the Commission

may issue an order requiring such person to take any corrective action as appropriate.

The rules used for determination to impose an administrative fine shall be as prescribed by the Commission. If the person subject to administrative fine fails to make payment, the provisions relating to the administrative execution under the law on administrative procedure shall apply mutatis mutandis. In case where there is no official to proceed with the execution in accordance with such order, the Commission shall be empowered to bring a lawsuit before the Administrative Court to enforce payment of the fine. In this connection, if the Administrative Court has a view that the order imposing the fine is lawful, the Administrative Court shall be empowered to try and adjudicate the case and order the seizure or attachment of the property for sale by auction to pay for the fine.

In case where the person committing the offence under paragraph four fails to make correction in accordance with the order of the Commission or repeats the offence, the Commission shall be empowered to issue an order prohibiting such person from further operating the business as notified or registered.

Section 34. In case where a Royal Decree is issued prescribing the service business relating to electronic transactions which shall be subject to prior licence, the person wishing to operate such business shall

apply for such licence with the competent official as prescribed in the Royal Decree.

The qualifications of the applicant for the licence, the rules and procedures for applying for the licence, the licence issuance, the licence renewal, the return of the licence, the suspension or revocation of the licence shall be as prescribed in the Royal Decree.

In operating the business, the person who has obtained the licence under paragraph one shall comply with the rules prescribed in the Royal Decree and those prescribed by the Commission or conditions stipulated in the licence.

In case the person who has obtained the licence violates or fails to comply with the rules for operating the service business relating to electronic transactions under paragraph three, the Commission shall be empowered to consider and issue an order imposing an administrative fine not exceeding two million Baht, taking into account of the severity of the offence. In case where it deems fit, the Commission may issue an order requiring such person to take any corrective action as appropriate. In this connection, the provisions of section 33, paragraph five, shall apply mutatis mutandis.

If the person committing the offence under paragraph four fails to make correction in accordance with the order of the Commission or repeats the offence, the Commission shall be empowered to issue an order revoking the licence.

CHAPTER 4
ELECTRONIC TRANSACTIONS
IN THE PUBLIC SECTOR

Section 35. An application, permission, registration, administrative order, payment, notification or any legal action taken against or by a State agency shall, if made in the form of data message in accordance with the rules and procedures prescribed by the Royal Decree, be governed by this Act and shall have the same legal effect as those undertaken in accordance with the rules and procedures provided by law governing such particular matter. For this purpose, the Royal Decree may also require the person concerned to act or refrain from acting or require the State agency to issue rules prescribing details in certain cases.

In issuing the Royal Decree under paragraph one, such Royal Decree may require the person operating the service business relating to electronic transactions to notify or apply for registration or licence, as the case may be, prior to the commencement of the business operation. In this case, the provisions of Chapter 3 and the relevant penalty provisions shall apply *mutatis mutandis*.

CHAPTER 5
ELECTRONIC TRANSACTIONS COMMISSION

Section 36. There shall be the Electronic Transactions Commission which consists of the Minister of Information and Communication Technology* acting as the Chairman and the other twelve members appointed by the Cabinet from qualified persons, provided that, two qualified persons must be from each of the following fields:

- (1) finance;
- (2) electronic commerce;
- (3) law;
- (4) computer science;
- (5) science or engineering;
- (6) social science.

Provided that each qualified person from each field must be from the private sector and the Director of the National Electronics and Computer Technology Center, National Science and Technology Development Agency, shall be a member and secretary.

The rules and procedures in selecting and nominating the qualified persons to the Cabinet for their consideration to appoint to be the Commission under paragraph one must be in accordance with the rules prescribed by the Minister.

The secretary shall appoint no more than two persons as assistant secretaries.

[*Amended by The Royal Decree Amending Provisions of Laws to be Consistent with the Transfer of Powers and Duties of State Agencies in Complying with the Act on Organization of Ministries, Sub-Ministries and Departments, B.E. 2545, B.E. 2545 Section 102.]

Section 37. The Electronic Transaction

Commission shall have the following authorities and duties:

- (1) To make recommendation to the Cabinet to lay down policies for promotion and development of electronic transactions including solving relevant problems and obstacles;
- (2) To monitor and supervise the operation of service business relating to electronic transactions;
- (3) To make recommendation or give advice to the Minister to issue Royal Decrees pursuant to this Act.
- (4) To issue rules or notifications relating to electronic signature in compliance with this Act or the Royal Decrees issued pursuant to this Act.
- (5) To perform any other act in compliance with this Act or other laws.

In performing acts under this Act, the Commission shall be an official under the Penal Code.

Section 38. A qualified member shall hold the position for a term of three years.

A retired member may be re-appointed for no more than two consecutive terms.

Section 39. Other than retirement by rotation under Section 38, a qualified member shall be discharged from the position upon:

- (1) death;
- (2) resignation;
- (3) being removed by the Cabinet due to misbehavior, negligence or dishonesty, or lack of competence;
- (4) being an incompetent or quasi-incompetent person;
- (5) having been imprisoned by a final judgement, except in a case where an offence committed through negligence or a petty offence.

Section 40. In case where a qualified person is discharged from the position under section 39, it shall be deemed that the Commission consists of the remaining members and a new member must be appointed to fill such vacancy within sixty days from the date the member is discharged from the office.

The member appointed to fill such vacancy shall remain in office for the balance of the term of the replaced member.

Section 41. The quorum of the Commission's meeting shall consist of no less than one-half of the total number of its members.

If the Chairman is not present at the meeting or is unable to perform his duty, the Commission shall elect one of its members to act as the Chairman of the meeting.

A decision of the meeting shall be made by a majority votes. Each member shall have one vote. In case of a tied vote, the Chairman shall have a second or casting vote.

Section 42. The Commission shall have the power to appoint a sub-committee to consider or perform any act on behalf of the Commission.

The provision of Section 41 shall apply to a meeting of the sub-committee mutatis mutandis.

Section 43. The National Electronics and Computer Technology Center, National Science and Technology Development Agency shall be the secretariat of the Commission.

CHAPTER 6

PENALTIES

Section 44. Any person operating the service business relating to electronic transactions without notifying or applying for registration with the competent official as prescribed by the Royal Decree under Section 33, paragraph one, or in violation of the prohibition order to operate business of the Commission pursuant to Section 33, paragraph six, shall be liable to imprisonment for a term of not more than one year, or to a fine of not more than one hundred thousand Baht, or both.

Section 45. Any person operating the service business relating to electronic transactions without acquiring a license pursuant to Section 34 shall be liable to imprisonment for a term of not more than two years, or to a fine of not more than two hundred thousand Baht, or both.

Section 46. All offences under this Act, if committed by a juristic person, the manager or representative of the juristic person or the person participating in the operation of that juristic person shall also be liable to such offence, unless such person can prove that he did not know about such offence or did not participating in committing such offence.

Countersigned by:
Pol. Lieutenant Colonel Taksin Shinawatre
Prime Minister

Note: - The reasons for promulgation of this Act are as follows: At present, the communication methods are likely to be adjusted based on the development of the electronic technology which is convenient, fast and efficient. However, the methods of such electronic transactions are greatly different from those of transactions supported by existing laws. This results in the necessity to provide legal recognition of data messages by treating them the same as the message made or evidenced in writing, recognition methods of dispatch and receipt of data messages, use of electronic signatures, including the evidential admissibility of data messages, aiming to promote the reliability of electronic transactions to enable them to have the same legal effect as that given to transactions made by traditional means. The Electronic Transactions Commission should also be set up to lay down policies and prescribe rules to promote electronic transactions to monitor the business operation of electronic transactions. Its duties shall include to promote the development of technology to monitor the development of technology which is constantly changing, so that the reliable standards can be achieved. In addition,

it is to give advice to resolve problems and obstacles in order to promote the use of electronic transactions domestically and internationally. The foregoing can be achieved by adopting a law in line with internationally recognised standard. It is, therefore, necessary to promulgate this Act.